

Finansijsko pitanje u Sokolstvu

Vrlo često, a naročito u poslednje vreme dolazi u Sokolstvu finansijsko pitanje na pretres. Kriza, koja je zahvatila ceo naš javni život, nije mimošla ni Sokolstva. Mnoga društva, župe, pa i sam Savez osetili su svu težinu našeg slabog finansijskog stanja. I mnogo je valjalo pretrpiti dok se uvidelo, da je i finansijska strana u Sokolstvu jednako važna kao i tehnička, prosvetna ili ma koja druga. Sva omalovažavanja ovog pitanja u nekim društvima i župama, ljuto su se osvetila ili će se još osvetiti ne bude li se o njima povelu više računa. Nema posla, ni organizacije u kojima finansijsko pitanje ne bi igralo odlučnu ulogu, pa to je i kod nas. Često puta se čuje među nama: »Nismo mi tečevo društvo« ili »može se i bez velikih novaca raditi«. Istina je, da mi nismo tečevo društvo i ne treba da budemo, *ali ni rad sa skromnim sredstvima neće imati velikog izgleda na uspeh*. Mi to sami vidimo najbolje. Kada bi naše materijalno stanje bilo samo za 50 % bolje, kako li bi naša štampa, naši tečajevi i naši javni nastupi bili mnogo bolji i češći, a ovo bi dovelo do jačanja našega članstva i učvršćivanja naših redova. — Pa gde su uzroci tome našem slabom finansijskom stanju?

U našem radu i postupku!

Onda, kada bude svaki naš pojedini član i odbornik svestan svoje dužnosti i kad joj bude udovoljavao na vreme, onda će sve krenuti na bolje i mi ćemo uskoro osetiti blagodat tačnosti i rada. *Nemarnost i netačnost to su dva glavna uzroka našem lošem finansijskom stanju*. Članstvo svojim neredovnim uplaćivanjem prinosa, stvara nered i otežava rad. Blagajnici društveni, često do krajnosti nemarni, vode vrlo malo brige o prihodima i rashodima društva. Ostali odbornici oslanjajući se na blagajnika koga je skupština izabrala ne kontrolišu ga i prelaze preko njegovih grešaka, čije posledice tako teško osećaju i župa i Savez. — *Dokle god, ne samo blagajnici, nego i svi ostali funkcionari ne budu svesni, da im je dužnost i da moraju sokolskom radu posvetiti bar toliko, koliko posveti obični vežbač t. j. najmanje 3 sata nedeljno, dotle mi nećemo krenuti napred*. Ovo je najmanje što možemo zahtevati od naših funkcionara. Na žalost, mnogi od njih ne rade ni 3 sata mesečno, a neki ni toliko. Još jedan razlog lošem finansijskom stanju društava jest taj, što mnoga društva nemaju proračuna, te nemajući tako nikakova pregleda prihoda ne trude se da ih bar koliko toliko uvećaju. Sastavljanje proračuna za svaku poslovnu godinu unapred jest od velike potrebe i važnosti. — Društvo sa dobro sastavljenim proračunom moći

će da svede svoje rashode na minimum, da ih upotrebi najkorisnije i imaće preko njih uvek tačan pregled. Imajući opet približno označene prihode sam društveni odbor će nastojati da dostigne predviđenu svotu, pa čak i da je premaši.

Važan je uzrok i *slaba aktivnost naših društava*. Pratimo li tehnički rad u društvima, uvidećemo da je on najživlji nekoliko nedelja pred javnu vežbu ili kakovu drugu priredbu. Onda se okupi sve, sve je živo, sve radi, a kad prođe priredba, prestaje pohađanje časova vežbe, rad skoro sasvim prestaje kao da su svi udovoljili svojim dužnostima zauvek čim su stupili pred publiku. Ova pauza traje po tri, šest, pa i više meseci u mnogim društvima. Mesto da se posle priredaba prione sa još većom voljom, da se pode k napretku i usavršenju, ostavlja se sve i nastaje odmaranje na »lovorikama«. — Većina naših društava zadovoljava se sa jednom priredbom godišnje, koja im baci najviše toliko, koliko iznose najnužnije potrebe i dalje ih briga nije. Što društvo nema sprava, što nema prednjaka, što se članarina ne sakuplja u redu i t. d., što se to tiče odbora? On je održao sa članstvom jednu priredbu, a za sve ostalo neka se brine odbor što će doći sledeće godine! Češćim priredbama društva bi postigla dvoje: imala bi mnogo više prihoda, a osim toga održala bi članstvo na okupu preko cele godine. Naravno, da te priredbe treba da su raznolične, kako ne bi članstvo zamorile i stvorile izvesnu apatiju. — Svako malo jače i agilnije društvo može prirediti godišnje 2 javne vežbe (proletnju i jesenju) i 1 akademiju ili obratno: 2 akademije i 1 javnu vežbu. Propustiti celu godinu bez i jedne priredbe znači daleko baciti unazad društvo u svakome pogledu. — Promišljen i dobar rad u društvu daje i dobre rezultate. *Gotovo bi se moglo ustvrditi, da je finansijsko stanje društva verna slika njegova unutarnjeg života i rada.*

Kao tajnik župe imao sam priliku iz najjednostavnijeg dopisa uvideti jedan vrlo pogrešan rad, koji bi kad bi se nastavio doveo dotično društvo za kratko vreme u vrlo težak položaj. Evo primera: Poslati su pozivi za savezni prednjački tečaj i župa ga preporučuje i poziva društva, da joj jave kandidate. Odgovor jednoga društva glasi: »Zalimo da ne možemo u prednjački tečaj Saveza poslati ni jednog člana, jer smo na župski slet vodili članove i naraštaj o trošku društva, usled čega nemamo mogućnosti da dademo potporu nekome od naših članova.« Voditi članstvo i naraštaj na župski slet i ne naći ni toliko sredstava da dade potporu bar jednom valjanom članu za pohađanje tečaja, ne mogu nikako da razumem. Zar se putni trošak nije mogao dati samo najsiromašnijim članovima ili ako su svi slaboga stanja kakvu manju potporu? Na kraju zašto uopće učiti članstvo, da putne troškove i potpore prima iz društvene blagajne? Zašto društvo ne osnuje putnu blagajnu u koju je dužan svaki član blagajne da uloži bar nešto nedeljno i na taj način sakupi toliko, da može otići makar na jednu priredbu svake godine. Time bi se opet postiglo dvoje: društvo bi uštedilo novac za druge korisnije stvari i članstvo bi se učilo štediti. Ta imao sam prilike videti desetine članova i članica nekih društava, koji su putovali na račun društva u Beograd, Ljubljanu, pa i u Prag, a kad su se povratili soko- lana ih više nikad nije videla. Da je dotično društvo mesto toga poslalo dva člana o svome trošku u prednjački tečaj, mnogo bi bolje učinilo,

Imalo bi dva valjana prednjaka, koji bi svojim radom vrlo brzo pris doneli nekoliko puta više, nego što je na njih potrošeno. Ovo je bez sumnje najrentabilniji posao u našem radu. — Ako se već hoće i trebaju da dadu potpore za putovanja na sletove, onda treba od članstva zahtevati toliko truda, da se u tu svrhu priredi javna vežba, akademija, zabava ili nešto slično. Članstvo imade upravo da zaradi svoju potporu.

Eto nekoliko primera kako naša društva zapadaju u dug. Usled takovog rada dolaze u položaj, da ne mogu nabaviti ni ono najpotrebnije, članstvo to vidi i oseća, počimlju prigovori i protesti, a onda i opadanje članstva. Redovi su poljuljani; stanje je kritično. Sad se opet pojavi nekoliko članova sa željom da to sve poprave, da prilike saniraju. Događa se često, da se pri ovim »sanacijama« napravi takovih

IV. prednjački tečaj u Ljubljani. 1.—28. VIII. 1927

grešaka, koje celu stvar još više otežaju. — Mnogo puta je pogreška u tome, što se hoće da popravi za nekoliko meseci ono što je godinama grešeno, pa se stvaraju zaključci koji su velikim delom neizvedivi. Navale se velike članarine i prinosi na članstvo. Ono iz početka nekako plaća, a što dalje sve slabije, dok jednog dana prestane, jer ili nije u stanju to podneti ili nije svesno samoga stanja. Bolje je pri tome uzeti dulji rok i predvideti manje, pa izvesti to, nego predvideti u kratkom vremenu mnogo pa ništa ili vrlo malo postići. — To zasnivanje rada »na veliko« često nam škodi i ubija nas u svakom pogledu.

Dakle, pored dobra i savesna tehničkog i administrativnog rada, potrebno je vrlo mnogo pažnje posvetiti posebno finansijskom stanju društva. Da bi se izbegle greške treba: 1. za svaku nastupajuću radnu godinu izraditi proračun, koji mora biti ostvariv; 2. promišljen i štedljiv rad u granicama toga proračuna i 3. osnivanje putne blagajne za članstvo,

naraštaj i decu. Ovdje nisam spomenuo organa koji to u glavnom imade da izvrši t. j. blagajnika, podrazumevajući već da on svakako mora biti na svome mestu t. j. vredan i tačan. Ako on to nije, onda ne pomažu nikakva pravila ni teorije.

Kaže se obično: »Društvo koje radi, ono je i dužno«, to može ali ne mora biti, no još uvek je razlika između duga i duga. Svi dugovi, prihodi i rashodi moraju biti u granicama plaćevne moći članstva, inače je sve uzaludno.

Milan Puhalo.

Josip Hanuš

U Zagrebu je preminuo jedan od redkih sokolskih radnika, sokolski jubilarac, prednjak, pisac i vođa Josip Hanuš.

Nije bio naš, dapače je bio i protivnik, ali i o protivniku treba govoriti s poštovanjem, kada to on zavređuje i po svojim delima i svojim životom.

Pokojni Hanuš to je punim pravom zavredio, jer i ako je u podmakloj dobi života, po našem naziranju skrenuo s prave staze Sokolstva, to je ipak neosporno da je Josip Hanuš za Sokolstvo učinio mnogo i dobro.

Kao u redko koga čitav njegov život ispunjen je neumornim sokolskim radom i to radom, koji će mu, kada će se pisati mirna i stvarna istorija Sokolstva, dodeliti dolično mesto u razvitku, a naročito u prvim počecima stvaranja Sokolstva na slavenskom jugu.

On rodnom Čeh iz Svemyslica već za rana prigrlio je sokolsku ideju. Kao 16-godišnji dječak ušao je u sokolske redove i to u praški Soko kao »trgovac«, jer mu kao đaku nije bilo dozvoljeno biti članom Sokola. I oduševljenim Sokolom ostao je u Pragu, Ljubljani i Zagrebu, u kojim je gradovima sproveo svoj ljudski vek. Već kao 18-godišnji momčić sudjelovao je prvi put na javnoj vežbi, koju je priredio osnivač Sokolstva Miroslav Tyrš. Upućen svojim zvanjem, kao činovnik banke »Slavija« dolazi u Ljubljanu i kroz četiri godine od 1874.—1878. vodi tehnički ljubljanski Soko, današnju maticu našeg Sokolstva. Kasnije opet vraća se u Prag, da god. 1883. dođe u Zagreb, gde je ostao do poslednjeg daha života. Odmah po dolasku stupio je u »Soko i postaje prednjakom, a to čast smatra tako strogo, da nije rek bi kroz čitav njegov život bilo časa u kome on ne bi sudjelovao. Vodio je svoje odeljenje i kod toga naročito pazio na odgojnu stranu članstva. Kad je jesen života počela vrezivati svoje tragove na njegovu telu, on nije sustao, nije pošao u sokolsku mirovinu, već organizira tako zvani zdravstveni odio i vodi ga dalje, a svoje prokušane sile stavio je i u službu organizovanja sokolskog naraštaja, naročito ženskog, kojeg je i sam kroz više godina uspešno vodio.

Sa kratkim prekidom od god. 1885.—1887. kad se opet navratio u Prag, da se onda definitivno smiri u Zagrebu, pokojni Hanuš, najveći intenzitet rada posvećuje Sokolstvu u Zagrebu. God. 1911. slavio je 40-godišnjicu rada, a god. 1921. 50-godišnjicu, pa je upravo na ova dva svoja sokolska jubileja pokazao kako u Sokolstvu treba prednjačiti ustrajnošću, da se tako drugima dađe živi primer za disciplinu i razumevanje sokolskih dužnosti. U Zagrebu pokojnik je obnošao razne funkcije. Čini nam se da nema te funkcije koju nije ispunjavao, a u tome se eto vidi njegova rutiniranost i svestranost u radu. Vrla mu je bila odlika da je bio dobrim govornikom, pa kao takav nikada nije propuštao dane zgode, a da ne bi plamnim rečima pune sadržine prikazao širim redovima ideju i korist Sokolstva. Tu je bio kao neki apostol. Pun idejnog zanosa govorio je o zadaći, smjernicama i ciljevima Sokolstva. Jednak je bio i na peru, pa je mnogo nastojao oko toga da pisanom reči populariše samo Sokolstvo.

Na žalost nota impresionizma koja je u njega bila jako razvijena, ambijenat, a ponešto i podmaklo doba skrivili su, da se u danima svetkog previraja pokolebao. Radi toga, možda i s nepravom, pretrpio je mnogu gorku. Nasuti pelen ogorčio ga i on je povučen stihijom izgubio moć hladnog rasuđivanja, prestao je biti učiteljem, a skrenuo je na put ubitačne dnevne politike, koja toliko šteti Sokolstvu. No srce, njegovo blago srce ipak je sokolski osećalo, a to je ono, što je u njega bilo veliko, plemenito, što i u protivnika izazivlje poštovanje. Smrt oprašta, ona zaboravlja, traži samo ono što je bilo dobro u životu i radu svakog pokojnika. A tog je u pokojnog Hanuša bilo mnogo, mnogo, toliko, da potamnjuje sve ono što smo držali da je zlo. Zato se i mi jugoslovenski Sokoli klanjamo seni i spomenu vrlog pokojnika, kličući mu:

Slava!

Ante Brozović.

..... IZ STAREŠINSTVA JSS

XV. sednica starešinstva JSS 25. jula 1927

Prisutni: Franke, Ludvik, Marolt, Mešek, Milost, Murnik, Švajgar, Vidmar. Ispričani: Čobal, Drenik, Fux, Gangl, Jeras, Jugo, Juvaneć, Kajzelj, Kandare, Košir, Poženel, Zelenko.

Kako su odsutni brat starosta i njegovi zamenici, to se prisutni izjavljuju, da br. Marolt predsedava današnjoj sednici. — Brat Marolt predlaže, da se u današnjoj sednici gledom na odsutnost većine starešinstva reše samo najvažnije stvari. Predlog se jednoglasno prihvata. — Za odsutnog tajnika brata dra. Fuxa podnaša izveštaj brat Švajgar: Sokolsko društvo Vareš-Mojdan brzojavno saopštava svoj osnutak i ulaz u župu sarajevsku. — Brat Vojinović saopštava da je posetio prednjačku školu u Pragu i da su naši polaznici tečaja općenito pohvaljeni. — Komandant dravske divizije zahvaljuje se na čestici prigodom njegovog odlaska. — Sokolska župa Sušak-Rijeka saopštava da je datum svoga župskog

sleta za god. 1928. udesila tako, da neće koledirati sa pokrajinskim sletom u Skoplju. — Sokolsko društvo Grosuplje javlja otvorenje vlastite vežbaonice za dan 14. VIII. o. g. — Brat načelnik dr. Murnik traži obaveštenja glede administrativne organizacije saveznog kursa. Podjedno se na njegov predlog zaključuje, da se rezultati natecanja, tako i izveštaj sa sednice zbora župskih načelnika izuzeto objave u narednom broju »Sokolskog Glasnika«. — Statističar br. Milost javlja, da su se u župi Rijeka osnovala dva nova društva i to u Donjim Dubravama i Vrbniku, šta se uzima do znanja. — Brat Marolt izveštava, da je iz fonda za nezgode doznačeno sokolskom društvu Ljubljana II. Din 200 za brata M. Košaka i društvu u Zemunu Din 130 za brata Horvata. Izveštaj se prima do znanja.

XVI. sednica starešinstva JSS 8. augusta 1927

Prisutni: podstarosta Kajzelj, Franke, Fux, Jeras, Juvancec, Marolt, Mlost, Murnik, Požencl, Švajgar. Ispričani: Gangl, Jugova, Ludvik, Mešek, Smertnik.

Podstarosta brat Kajzelj izveštava o toku naraštajskog sleta u Splitu u danima 16. i 17. VII. o. g. koji je u svakom pogledu lepo uspio. Nadalje izveštava da je u ime starešinstva sa bratom Milostom prisustvovao proslavi sokolskog društva u Šiški. Naručio je pet serija slika pokrajinskog sleta na Taboru. — Br. načelnik dr. Murnik izveštava o obdržavanju IV. prednjačkog tečaja kojeg pohada 27 članova. — Prihvaća se u celosti odgovor saveznog TO na dopis župe Skoplje glede priredbe župskog prednjačkog tečaja. — Br. tajnik izveštava o raznim župskim i društvenim priredbama, pa se kao delegati Saveza određuju za Novo mesto braća starosta i tajnik. — Nadalje saopštava zahvalu sveštenika Vrhovnika na pismenoj čestitci Saveza, poslanoj mu prigodom njegovog zlato misničkog jubileja. — Sokolsko društvo u Jesenicama priposlalo je pismo za velikog župana kao odgovor na njegov poziv, da se iz školske vežbaonice, koju društvo upotrebljuje, odstrane sve stvari, koje se protive članu 10. zakona o štampi. Dopis sa preporukom Saveza poslat će se velikom županu. — Brat starosta u ime Saveza 7. o. m. prisustvovao je sletu zadarsko-šibenske župe u Prekom. — ČOS zahvaljuje se na pažnji do njihovih članova prigodom pokrajinskog sleta u Ljubljani. Nadalje šalje tri primerka brošure »Pokyni za propagandno predobljenje omladine u Sokolstvo«. Konačno moli još ČOS za program naših sletova u god. 1928. Poslednji dopis odstupa se TO. — Brat tajnik čita protest župe Celje radi priređivanja raznih banketa prigodom sletova i javnih vežbi. — Na proslavi »Prosvete« u Sarajevu zastupat će starešinstvo brat Marolt. — U ime gospodarskog odseka predlaže brat dr. Fux, da je za kompletaciju savezne naklade potrebno naručiti 5000 značaka za članstvo i 2000 značaka za kape, nadalje razne brošure privatnih nakladnika. Prima se i odobrava. — Molba društva u Mostaru za sabiranje doprinosa za sokolski dom po čitavoj državi, ne uvažuje se. Dozvoljava se jedino na teritoriju vlastite župe. — Brat Nišavić izveštava, da revizije župe u Vel. Bečkereku nije mogao provesti, jer su svi funkcionari bili odsutni i ako su bili o njegovu dolasku blagovremeno obavešteni. — Brat Marolt izveštava u ime fonda za nezgode, da je društvu u Borovnici doznačeno Din 200 za brata Jakoba Hrašovca. Nadalje javlja da je

bio u Ribnici na tamošnjoj javnoj vežbi kao delegat župe, a u svom govoru pozdravio je društvo i u ime Saveza. Javna vežba uspjela je vrlo dobro. Izveštaj se prima do znanja. — Statističar brat Milost saopštjuje da je mostarska župa temeljem § 5. župskih pravila brisala društva Ljenović i Bileća. Zaključak: Brisanje obih društava primit će se do znanja, dok Savez primi likvidaciona akta. — Tuzlanska župa javlja brisanje društva u Modriću i ponovno prijavljuje društvo Tešanj. Vredi isto kao i za Mostar. — Sokolsko društvo Vareš-Mojdan šalje čitav akt o svojoj konstituciji sa spiskom članova. — Bratu Švajgeru podeljuje se odsustvo od 2 sednica, a bratu Franketu za mesec august.

XVII. sednica starešinstva JSS 16. augusta 1927

Prisutni: starosta Gangl, Jeras, Juvance, Kajzelj, Marolt, Milost, Vidmar. Ispričani: Čobal, Fux, Franke, Gregor'n, Kandare, Ludvik, Mešek, Švajgar, Zelenko. — S obzirom na uvredljiv članak u zagrebačkom listu »Hrvat« zaključuje se ovlastiti br. dra. Gavrančića da u slučaju potrebe uloži tužbu protiv odgovornog urednika lista. — Dopis iz Sjetline u sarajevskoj »Večernjoj Pošti« odstupa se bratu dru. Fuxu da ga prouči i o njemu izvesti na narednoj sednici. — Brat starosta podnaša izveštaj o otvorenju doma u Vel. Laščah, sletu zadarsko-šibenske župe u Prekom i sletu novomeške župe. Izveštaji se primaju na znanje. — Brat Jeras izveštava o otvorenju letnog vežbalšta sokolskog društva u Žirima prilikom društvene 20-godišnjice. Izveštaj se prima do znanja. — Brat Kajzelj javlja da je u subotu primio od brata Smertnika telegrafsku obavest da nije u mogućnosti da prisustvuje otvorenju sokolskog doma u Ljutomjeru. Kako je rok za delegiranje novog delegata bio prekratak, to je odsutnost saveznog delegata kod društva pismeno ispričao. — Statističar brat Milost javlja da je mostarska župa prijavila osnutak novih društava u Desni i Kominu. — Brat Marolt u odsutnosti brata Švajgara izveštava o otvorenju sokolskog doma u Grosuplju. Konačno u ime odseka za nezgode izveštava da je sokolskom društvu Borovnica doznačeno Din 140 za brata Levstika.

JSS priredit će buduće godine lahkoatletske utakmice u velikom opsegu. God. 1929. obdržavat će se međusletske utakmice za mač kralja Aleksandra I.

Zaključak IV. prednjačkog tečaja za članove

28. augusta o. g. bio je zaključen IV. prednjački tečaj JSS, koji je potrajao četiri nedelje, a kojeg je polazilo 27 braće prednjaka iz čitave države. Tečaj je uspeo nad svako očekivanje, pa su braća polaznici mnogo naučili u tehničkom i idejno-teoretskom pogledu. Sa uspehom su zadovoljni svi: savezni načelnik brat dr. Murnik kao vođa tečaja, predavači i polaznici tečaja. Uvereni smo da će braća stečenu spremu uspešno upotrebiti u radu u svojim društvima. Za oproštaj organizovao je JSS jednodnevni izlet u prirodu. Izletu su prisustvovali svi polaznici i lep broj

članstva ljubljanskog Sokolstva, do 150 lica. Cilj izleta beše Miklavova senožet gde se kampiralo čitav dan. Svež, čist vazduh u sredini šume, bratsko raspoloženje, pesma, muzika, sve je to diglo bratski duh oduševljenja. Uz pečenje janjaca, kolo i igru, sprovelo se ovaj dan uzorno. Brat starosta Gangl upravio je vanredno srdačne reči braći kurzistima. Za njim oprostio se s njima brat podstarosta Kajzelj, a onda su pro-

Zaključak tečaja u prirodi

govorili pojedinci iz Srbije, Hrvatske, Bosne itd., koji su svi redom zahvaljivali načelniku bratu dru. Murniku, starosti Ganglu i svim predavačima za njihovu sokolsku poduku i trud. Pre nego je nastupila noć, svi su se izletnici veseli i zadovoljni povratili u Ljubljano, noseći sa sobom neizbrisivi spomen na IV. prednjački savezni tečaj.

•

K smrti Josipa Hanuša

Povodom smrti Josipa Hanuša JSS odaslalo je HSS pismenu sažalnicu sledeće sadržine: »Povodom nenadane smrti starog i zaslužnog sokolskog radnika brata Josipa Hanuša primite uverenje naše iskrene sućuti. Budite uvereni, da čitava velika sokolska porodica žali ovaj veliki gubitak i da ćemo svi sačuvati brata Hanuša u trajnoj uspomeni.« Jednako je i ljubljanski Soko (matica) izrazio svoje sažaljenje, jer je pokojni Hanuša stajao uz kolevku ovog društva.

•

Katoličko sveštenstvo i Sokolstvo

Općenito vlada uverenje, da katoličko sveštenstvo u našoj državi generaliter osuđuje i proganja Sokolstvo. To ne stoji, jer u pokrajinama izvan Slovenije razumeva i poima i katoličko sveštenstvo sa biskupima na čelu nacionalnu i kulturnu ulogu Sokolstva. Istina u Sloveniji su ovakovi sveštenici redki, ali im se u poslednje vreme broj sve više uvećava. Baš ovoletnih priredaba imademo zabeležiti dva svetla primera. Opat Mašo Bodulić blagoslovio je barjak sokolskog društva u Korčuli. Tom je zgodom u svom divnom govoru naglasio, da su Sokoli uvek bili tumači narodnog jedinstva, pa takovima neka ostanu i sačuvaju potomstvu ono, šta je izvojevano teškim žrtvama. Biskup dr. Marčelić uz asistenciju sveštenstva prisustvovao je sletu u Prekom. I on je celokupnom Sokolstvu održao govor u kojem je pozvao čitavo Sokolstvo da podvostručenom snagom pod svojim barjacima koje narodnu budućnost, koja će nam biti lepša i bolja po požrtvovnom sokolskom delu.

*

Došla je jesen!

Nadošla je jesen, doba hladnijih dana i duljih večeri. U našim sokolanama imade da zabruji novi život. Sva društva neka svom zdušnošću skupe članstvo, naraštaj i decu u sokolsku školu, školu života. Odmah treba da započne onaj sistematski sokolski rad, kojemu je krajni cilj razviti sve telesne i duševne sposobnosti u čoveka, koliko je to najviše moguće. Neka sva društva nastoje da to provedu potpuno, kako bi do godine pobarali veliki napredak. Neka se unapred odredi jedan plan i onda neka se stalnom rukom vodi sokolski uzgoj članstva i naraštaja. Počnimo sistematskim radom iz nova, jer sada je najbolja prilika. Širite Sokolsku misao, kako bi svatko, kome je stalo do sopstvenog i opšte narodnog fizičkog napredka, do svog i narodnog moralnog i socijalnog uzgoja našao s nama na sokolskom delu!

Starešinstvo JSS.

•

~~~~~ IZ ŽUPA ~~~~~

IZ SOKOLSKJE ŽUPE ALEKSE ŠANTIĆA — MOSTAR

Sokolska župa mostarska i ako teritorijalno rastegnuta, a proširena treba naročito podvući, jer je to prvi slet iza rata, dok se posljednji u kraju koji je najsiromašniji, radi živo i predano, pa su i rezultati toga rada vidljivi. Pravo oceniti ovaj rad vrlo je teško, jer je on rasut po društvima. No priznat se mora da je taj rad obilat i da stremi za time kako bi se što bolje i jače sprovadala sokolska ideja. Taj rad našao je priznanja i sa najvišeg mesta, pa su nagrađeni iz kraljevskog fonda sama župa sa 5000 dinara, a sokolsko društvo u Kotoru sa 2500 dinara. Vanredno je lepa pojava širenje Sokolstva u Crnoj gori. To je najbolje pokazao slet zetskog okružja, koji se obdržavao 13. juna na Cetinju. Na ovaj slet pohrlila su braća iz Podgorice, iz Nikšića, iz Bara i t. d. Na ulasku u varoš bili su svečano dočekani, a bilo ih do

hiljadu. Sama javna vežba, koja je obasizala 18 tačaka, a na kojoj je nastupila i četa 38. Njeguševog pešadijskog puka vrlo je lepo uspela, a jednako je uspeo komers, kao i počast opštine Sokolima. Ovoj slet obdržavao god. 1914. i to baš na dan atentata na Ferdinanda. Župa može da se pohvali i sa porastom društava. Sokolsko društvo iz Konjica priredilo je meseca juna javni čas u Bradini, kojem je prisustvovao veliki broj gledaoca, a izveden je tom zgodom i jedan lep akt pijeteta narodnim žrtvama, pošto je na svečan način položen lep venac na grobove poginulih taoca — sokola Mrkojića i Dam'ca. Posledica ove vežbe beše ta, da se odmah u Bradini osnovalo sokolsko gnezdo, koje razvija lep početnički rad. Jednako je osnovano društvo i u Kominu. No upravo divan primer svesti i ljubavi do Sokolstva pokazuju Pobratimi. Oni željni rada da i dalje posluže narodu i otadžbini, stupaju u sokolske redove. I tako se započelo za sada osnivanjem sokolskih četa. Jedna takova četa osnovana je u Klepcima, koja neumorno radi. Uopšte pokret za osnivanje sokolskih četa na selu u Hercegovini, uzeo je velikog maha, a vodi ga župski starešina brat Milić.

Kako rekosmo rad po društvima je obilan, pa se to lepo odrazilo na mnogim ovogodišnjim priredbama. Na 3. jula Sokoli u Čapljini priredili su svoju javnu vežbu. Bilo je to pravo sokolsko slavlje. Lep program od petnaest tačaka svakoga je zadržao. Na samoj vežbi nastupilo je 78 članova i članica, šta je za malu Čaplinu lep broj. Učestvovali su kao gosti braća iz Klepaca, Stoca, Metkovića, Mostara i Ljubuškog. Na 14. jula opet sokolska misao slavila je svoje slavlje na duvanjskom polju, jer je tog dana Soko iz Duvna priredio javni čas uz sudelovanje braće iz Imotskog i Mostara. Divno je tog dana bilo u svečanu ruku i oduševljeno dočekalo Sokole. Vežba je bila odlična, pa su se naročito istakle vežbe naše uzdanice, naših naraštajaca. Jednako je lepo uspela i večernja akademija. Jak zamah sokolske misli vidi se i u Nevesinju, gde je tamošnje sokolsko društvo priredilo javni čas na 10. jula. Sve tačke programa izvršene su precizno. Poslednja tačka bila je natecanje sokolskih četa u bacanju kamena, trčanju i skoku. Pobjednici su bili braća Žerajić i Dakić sa još petorcom braće. Na vežbi je prvi puta istupila i nova sokolska muzika, koja je odlično izvela svoju zadaću. Sokolsko društvo u Metkoviću opet je priredilo izlet morem u Gradac, kome su prisustvovala uz domaću braću i braća iz Mostara, Čapljine i Ljubuškog. Soko u Dubrovniku priredio je izlet i javni čas u Kuparena. Ovde su braća Česi, kupališni gosti, srdačno dočekali Sokole, pa je s njihove strane palo i nekoliko oduševljenih govora. I tako to ide redom od društva do društva. Jedno neće da zaostane za drugim. Sokolsko društvo iz Trebinja na 14. augusta priredilo je izlet i javnu vežbu u Bileću. Kod svog dolaska položili su lep venac na spomenik povešanim narodnim žrtvama iz god. 1914. Posle podne na vojnom vežbalištu bila je javna vežba uz velik odaziv građanstva. Soko u Opuzenu jedva da sprovede uspele proslavu naraštajskog dana, kada 28. augusta priređuje javnu vežbu uz učestvovanje bratskih društava iz Metkovića, Komina, Desne, Plina itd. Milota je bila posmatrati radost građanstva nad Sokolima. Razume se, da je ono glavno, javna vežba, vrlo dobro uspela, pa su se na njoj naročito istakla braća iz Metkovića u vežbama na spravama.

No van svake sumnje jedna od najlepših priredaba bio je slet u Korčuli i razvića barjaka domaćeg društva, kojeg mu podarilo Njegovo Veličanstvo kralj. Kao što je visok darovatelj i kum zastave, tako je i čitav slet bio veličanstven. Ne samo da je tom sletu sudelovao veliki broj Sokolstva iz bliza i daleka, već je uveličala ovo slavlje celokupna naša mornarica sa svojim admiralom bratom Pricom na čelu, a stigla su i odelenja vojske. Sam crkveni obred obavio je dični borac za narodnu stvar opat Bodulić, koji je biranim rečima popratio ovaj svečani čin. Iza njega admiral Prica predao je zastavu društvenom starešini, a onda se redom izredalo više govornika. Po svršenom obredu sledila je veličanstvena povorka. Posle podne bila je javna vežba, pa akademija. Sve je to uspelo na opšte zadovoljstvo prisutnih. Jednom reči ovaj je slet bio velika manifestacija snage i svesti, koja treba da bude jedan mešmento svima neprijateljima države.

Posle svršenog prvog društvenog prednjačkog tečaja ojačani i obnovljeni prednjački zbor društva u Dubrovniku svom snagom dade se na posao, da pripremi običajnu priredbu za uskrсни ponedeljak. Nije to bila akademija, već dobro uspelo sokolsko veče. Ukupno s ostalim narodnim društvima je društvo proslavilo Zrinjskog i Frankopana i sudelovalo na đurdevdanskom uranku. Dne 8. maja su najmarljiviji posetioči prednjačkog tečaja (4 brata i 2 sestre) položili društveni prednjački ispit.

Dne 15. maja priredilo je društvo svoj naraštajski dan sa nastupom svih omladinskih kategorija i sa predavanjem brata Bartulovića: »Telovežba u zdravstvenom i estetskom pogledu«. Unutrašnji društveni rad vršio se je po uputama župe i po vlastitoj potrebi i inicijativi. Održavali su se govori pred vrstama u svrhu jačanja i produbljivanja sokolske misli, za uvođenje štednje, za nabavku propisnog odela itd. O svome telovežbenom radu je društvo polagalo računa na V. dovdanskoj javnoj vežbi, kojoj je prisustvovao komandant mornarice admiral brat Prica i s velikim interesovanjem pratio vežbe od početka do svršetka. I mnogo stranaca gledalo je naše sokolske vežbe. Iako se neke kategorije podbacile po broju vežbača, cela je vežba moralno i materijalno vrlo dobro uspela. Osobitu pozornost pobudili su pitomci Pomorske Vojne Akademije, koji su nastupili pod vodstvom br. Srećka Sršena, člana naše pobedničke Lyonske vrste. Vrlo ljupke i privlačne bile su ritmičke vežbe ženskih kategorija po melodijama naših narodnih pesama — specijalitet naše načelnice s. Milene Gruborove.

Društvo stoji u vrlo dobrim odnosima sa našom narodnom vojskom i ratnom mornaricom. Komandant mesta pukovnik br. Miroslav Pletić je prvi zamenik staroste, a komandant Pomorske Vojne Akademije kapetan bojnog broda br. Adolf Mladić dozvoljava pitomcima sudelovanje na našim priredbama i u svakom pogledu ide društvu u susret. Dani 3. do 5. jula bili su radosni praznici po dubrovačko jugoslovensko Sokolstvo: starosta Zwiaska Sokolstva w Polsee br. Adam Zamoyski i snaja mu s. Jadviga posetiše Dubrovnik. Od dočeka u gruškoj luci do rastanka br. Adam i s. Jadviga takmičili su se u ljubaznosti prema nama svima, s braćom Sokolima i sestrama Sokolicama razgledali su zanimivosti i lepote Dubrovnika i okoline, opetovano su se fotografirali s nama, častili su nas na terasi svoga hotela, gde smo proveli divno Jadransko veče u

ugodnom razgovoru prekinutom sviranjem sokolske glazbe i pevanjem slavenskih pesama, ukratko: ceo svoj boravak posvetili su nama Sokolima i Sokolicama te jednim mahom osvojili srca nas sviju.

Eto to je površan pregled rada mostarske župe. Nije to nešto umetno uveličano, sve je to posledica sistematskog rada. Uostalom to je dokazao i rezultat učestvovanja naše župe na ovogodišnjem sletu u Splitu, gde je kao prvakinja proglašena naša mostarska sestrīca Vasa Janjićeva, dok je sokolski naraštaj grada Mostara došao na treće mesto.

Na žalost doživili smo i dva ružna slučaja netrpeljivosti. Naš brat Svetislav Bunoza, koji je pre dve godine za vreme jedne vežbe slomio nogu, od čega je i umro, sahranjen je na groblju u Nevesinju. Soko mu je podigao lep spomenik. No brat nastradalog nedavno je došao na groblje i razrušio taj spomenik, a samo zato što na njemu stoji uklesano, da je taj spomenik podigao jugoslavenski Soko. Drugi slučaj desio se kod sela Čibace, gde su neki podhuškani elementi s političkih razloga napali dubrovačku sokolsku muziku. Ovakove pojave bolno se doimlju starešinstva župe, pa zato ono nastopi, da u opšte kaotične prilike unese što više hladnoće i razuma. Stoga je ono i u vreme ovih prošlih izbora izdalo proglas na sva društva, da se budno pazi na to, kako se nebi Sokolstvo zlorabilo u političke svrhe.

V. P.

IZ DOLENJSKE SOKOLSKJE ŽUPE — NOVO MESTO

Sokolska župa Dolenjska ove se godine istakla sa više priredaba, od kojih je svakako bila jedna od najlepših proslava 40-godišnjice sokolskog društva u Novom mestu. Dolenjska metropola se na taj dan odenula u svečano ruho. Na sam dan proslave, odmah iza dolaska ljubljanskog vlaka, formirala se povorka, koja je uz pratnju triju glazbi uz veliko klicanje građanstva krenula pred opštinsku zgradu. Tu je pozdravio Sokolstvo predsednik opštine br. dr. Režek, a zahvalio mu se savezni starosta brat Gangl, koji je ujedno čestitao novomeškom Sokolu na jubileju. Na njegov predlog odaslan je brzoglasni pozdrav Nj. Vel. Kralju i odsvirana je državna himna. Sledio je defile, a onda je Sokolstvo krenulo prema Kandji i na Loku, gde je bilo priređeno lepo vežbalište. O podne je bio banket, kome su kraj uzvanika i sokolskih odličnika prisustvovali i osnivači društva, a među njima br. Sakser iz Newyorka. Starešinstvo Saveza naročito je počastlo ovu proslavu izaslav na nju starostu br. Gangla, načelnika dra. Murnika i tajnika dra. Fuxa. Popodne se na Lokah obdržavala javna vežba, koja je bila brižno spremljena. Kako nastupi Sokola, tako Sokolica i naraštaja ubrali su opšte odobranje gledalaca, kojih je bilo do 4000. Naročito se odobravalo kod nastupa vojske iz Karlovca. Po dovršenoj vežbi starosta župe br. Vasić pozdravio je Sokolstvo. Na večer se obdržavala akademija uz prigodnu zabavu. Čitava priredba uspela je vanredno, pa se dokazalo, da je novo-meški Soko kroz 40 godina svoga postanka vanredno lepo vršio svoju dužnost. — Karlovačko sokolsko društvo priredilo je 23. VII. akademiju čehoslovačkog naraštaja, koji je sudelovao na naraštajskom sletu u Splitu. Sam naraštaj kod svog dolaska u Karlovac bio je srdačno dočekan, a jednako je bio srdačno pozdravljen i na večernjoj akademiji. Sve vežbe bile su skladno izvedene, a čehoslovački naraštaj srdačno

pozdravljan. Neki članovi i članice društva nastupili su ove godine i u plivačkim utakmicama koje su bile priredene na Korani, pa su baš društvene članice sestre Račićeva i Kovačićeva odnesle prva mesta. Od članova istakao se u skoku brat Ših, a od naraštajaca u prsnom plivanju brat Mutavdžić. Na koncu svoju vrednost pokazalo je društvo i na sletu u Novom mestu, gde je kod natecanja za prvenstvo postiglo oba prva mesta u odelenjima, a pojedinačno braća Stanko Tončić i Niko Mateša polučise 100%. — Maleno, ali uzorno društvo u Metlici na 14. augusta priredilo je svoju javnu vežbu. Premda je društvo ove godine izgubilo lep broj vežbača, to je javna vežba pokazala, da je kvalitativna vrednost društva velika. Sve su vežbe bile izvedene dobro, pa se općenito može kazati, da je sama priredba uspeła. Jednom reči cela priredba je pokazala, da jest i ostaje Metlika samo sokolska.

IZ SOKOLSKJE ŽUPE STROSSMAYER — OSIJEK

Rad naše župe razvija se lepo i intenzivno, pa su neke priredbe u župi pokazale, da je ideja Sokolstva ispravno shvaćena i da će rezultati rada od godine do godine biti sve vidniji. Dana 22. maja održalo je Sokolsko društvo iz Darde svoju prvu javnu vežbu u Jagodnjaku. Priredba je obavljena u školskom dvorištu. Odziv meštana je bio odličan. Sa Sokolima iz Darde bila je na tom izletu i diletantska sekcija društva Doma Despota Stevana Štiljanovića. Javna vežba otvorena je pozdravnim govorom starešine. Posle toga nastupila su sva odeljenja sa vežbama. Vežbe su tehnički bile lepo izvedene. Posle vežbi otpevala je pevačka sekcija društva 2 pesme, čime je javni čas bio završen. Sa velikim oduševljenjem i interesom pratili su meštani nastup Sokola. Nedelju dana posle toga održalo je isto društvo i II. javnu vežbu u svom mestu. Interes za ovu priredbu bio je velik, te je pored velikog broja meštana posetio javnu vežbu i priličan broj gledalaca iz okolnih baranjskih mesta a i iz Osijeka. Vežbe su izvadane sa dobrim uspehom, i odaju da se je marljivo i požrtvovno radilo. Istaknuti je još i ovo: Početkom ove godine to sokolsko društvo nije imalo ženskih odeljenja, a na javnoj vežbi nastupiše deca i naraštaj, što očituje, da je društvo u napretku i da rad ne malaksava.

No jedno od najvrednijih priredaba beše drugo natecanje naraštaja župe, koje je održano ove godine u Slavonskom Brodu dne 26. juna. Ovaj slet naše sokolske omladine bio je jedan dokaz više da kročimo napred, da jačamo duh naš u redovima naše uzdanice, koja mladenačkim ponosom visoko nosi bakiu Sokolske Ideje. Lane poklonila je sestra Irma Kenfeljeva iz Đakova naraštaju župe Strossmayer prekrasan barjak, za koji je starešinstvo zaključilo, da će ga prigodom župskih natecanja, koja će se održati svake godine u drugom mestu župskog područja, predati na jednogodišnje čuvanje pobedničkoj naraštajskoj vrsti. Prošle godine održalo se je to naraštajsko natecanje u Đakovu te je na istom izneo pobjedu naraštaj Osječkog sokolskog društva. Lep svestrani odziv, znatne dimenzije priredbe, vanredni tehnički niveau svijui javnih nastupa na akademiji i javnoj vežbi, te konačno zamerni rezultati samog natecanja pokazali su na ovoj lepoj manifestaciji sokolske omladine veliki napredak ove župe u tehničkom pravcu i lep interes svijui slojeva našeg nacionalnog građanstva, koji se sve više produbljuje i raste. Palma

zasluge za ovaj progres ide u prvom redu neumornog župskog načelnika brata Frana Lhotskoga, a onda domaćinu ovog naraštajskog sleta Sokolsko društvo u Brodu. Bilo je vrlo pametno i nadasve dalekovidno, da je uprava Sokolskog društva u Slavonskom Brodu spojila ovo naraštajsko slavlje i posvetu svoje zastave (koja se je također održala isti dan) sa krsnom slavom Brodskog Garnizona t. j. sa slavom tamošnje »željezničke komande«. Važno je istaći, da je naraštaj brodskog društva zastavu pribavio o svome trošku, a kumovala je sestra Milčičeva. Pošto je naraštaj cele župe stigao u Brod 25. VI. na večer, prema utanačenom rasporedu, trebala se održati bakljada i podoknica sestri kumi. Ali usled silne kiše uputilo se do kume samo članstvo sa fanfarom. Kumu je pozdravio oduševljenim govorom starešina bratskog društva br. Čelap, naglasivši njenu veliku ljubav za Sokolstvo, a naročito naraštaj, radi čega je odabrana, da kumuje njihovoj zastavi: simbolu ljubavi, poštenja i radinosti. Sestra kuma je srdačno uzvratila, obećavši, da neće Sokolstvo nikada zaboraviti, jer i sama je potekla iz sokolskih redova. U vrtu »Hotela Central« zakazana akademija, morala se zbog kiše preneti u zatvorenu prostoriju. Izvedba vežbi bila je dobra, ali je bilo manjkavosti nastalih prenosom akademije iz vrta u zatvorenu prostoriju. Iste je večeri zbor sudaca za natecanje održao svoju sednicu, na kojoj su izžrebane vežbe za natecanje i raspoređeni suci. Za vrhovnog suca izabran je brat Retl iz Nove Gradiške. U nedelju 26. juna u 5. sati u jutro počela su natecanja, kojima je pristupilo: 7 odela muškog naraštaja i to iz Broda, Đakova, Osijeka, Požege, Valpova, Vinkovaca i Vukovara sa 46 pojedinaca. 6 odela ženskog naraštaja i to iz: Broda, Đakova, Osijeka, Požege, Valpova i Vinkovaca sa 48 pojedinaka. Ova odeljenja natecala su se za župski naraštajski barjak a osim njih natecali su se još 9 naraštajaca iz Osijeka, 1 iz Vinkovaca i 3 iz Darde samo u lakoj atletici. Rezultat natecanja je dobar. Istina, polučeno je mnogo manje diploma, nego prošle godine, ali polučeni broj bodova svakako je veći od prošlogodišnjeg. Zbir postignutih bodova muškog i ženskog odeljenja daje konačan rezultat, odsudan za župsku zastavu. *Na 1. mestu je naraštaj društva u Brodu na Savi, koji je postigao 73-69% svih mogućih bodova i time postigao župsku zastavu.* Na 2. mestu je naraštaj iz Vinkovaca sa 70-85% mog. bod.; na 3. mestu je naraštaj iz Požege sa 65-53% mog. bod.; na 4. mestu je naraštaj iz Đakova sa 65-25% mog. bod.; na 5. mestu je naraštaj iz Osijeka sa 63-90% mog. bod.; na 6. mestu je naraštaj iz Valpova sa 50-19% mog. bod. *Od pojedinaca prvi je naraštajac:* Šijaković Radivoj iz Vukovara sa 87%; drugi Kuzmanović Petar iz Vukovara sa 86-50%; treći Pejnović Stevo iz Broda n/S. sa 84-50%. *Od naraštajki prva:* Zubek Berta iz Đakova sa 92%; druga Vesinger Magda iz Đakova sa 89-50%; treća Vojnović Gjurgjica iz Broda sa 86%.

Natecanje je bilo završeno u 10 sati pre podne, kada je započela proslava krsne slave željezničke komande, kojoj je i Sokolstvo prisustvovalo. Zatim se svrstala povorka i pošla na trg gde se imala razviti zastava naraštaja u Brodu. Razviče zastave počelo je poletnim govorom starešine brodskog društva Čelapa. Posle govora brata Čelapa, kuma sestra Milčičeva razvila je zastavu. Konačno je govorio zamenik župskog starešine brat dr. Matej Perić. Time je završena svečanost razviča i povorka je impozantnim mimohodom odala počast barjacima i starešinstvu župe, a

po tome krenula glavnim ulicama, gde je bila susretana i oduševljeno pozdravljena od građanstva. Posle podne održana je javna vežba. Poseta na javnoj vežbi bila je odlična. Javna vežba bila je veliki uspeh ovoga sleta te je naišla kod prisutnog građanstva na veliko odobravanje. Ovom javnom vežbom zaključen je taj naraštajski dan naše župe.

Tužne prilike u našoj župi pomalo se uređuju, a strasti stišavaju. Dokazom su tome i ovi donji rec'. Još dana 26. VI. 1926. god. izašla su dva članka u »Hrv. Riječi« u Vukovaru, u kojima je napadnuto Sokolsko društvo u Vinkovcima i to u prvom, da drsko izaziva Hrvate, što nije pozvalo Hrvatski Soko u Vinkovcima, na proslavu Vidovdana, a u drugom, da kani prirediti umirovljenom župniku g. dr. Mati Novoselu bakljadu i time, da bi povredilo osećaje većine hrv. građanstva vinkovačkog, jer da je g. dr. Novosel omražena ličnost među Hrvatima. Radi podmetanja ovakovih insinuacija, društvo je tužilo i odg. urednika »Hrv. Riječ« i nepoznatoga pisca. Odg. urednik je na prvom preslušanju odmah izdao kao pisca dr. Josipa Fulanovića, gradskog senatora, podstarostu hrvatskoga sokola u Vinkovcima, koji se upustio u proces. — No društvo je tužilo odg. urednika pomenutog lista radi neuvrštenja ispravka u smislu čl. 29. z. o štampi, te kad je ovaj u tom procesu kapitulirao i dao ispravak i naplatio troškove, odmah se poplašio i podstarosta hrv. sokola dr. Josip Fulanović, te molio br. Vladimira Stražnickoga, starostu vinkovačkog Sokola, za izvinjenje, što je bio napao društvo u gornjem listu i izjavio se spremnim dati očitovanje. — Društvo je na to pristalo tim pre, što ovaka izjava imade veći moralni efekat za nas nego li osuda. — Ta izjava glasi: U tjedniku »Hrvatske Riječi« od 26. V. 1926. god. izašle su dvije notice pod naslovom: »Proslava Vidovdana i izazivanje Hrvata i Još jedan izazov hrv. građanstva po Sokolskom društvu.« Sadržajem ovih notica našli su se povređenima neki članovi Upravnog odbora Sokolskog društva u Vinkovcima i samo društvo. — Pošto mi nije bilo nikako namera bilo koga lično vredati i napadati, te pošto sam se naknadno uverio, da su informacije na osnovu kojih su notice napisane, bile neispravne, to izjavljujem, da žalim, da je do ovoga došlo i povlačim tamo iznešene tvrdnje kao neispravne. — Sa štovanjem dr. Josip Fulanović, grad. senator.« — Ova izjava za nas je dokaz, da smo na pravom putu.

IZ GORENJSKE SOKOLSKJE ŽUPE — KRANJ

Dne 9. i 10. jula priredila je GSŽ svoj slet u Kranju. U subotu 9. jula po podne obdržavala se utakmica viših odeljenja. Videlo se da su se braća slabo spremila. Prvo mesto polučio je br. Janko Pristov iz Jesenic 74%, drugo: Val. Zaletel iz Škofje Loke 55%, treće: Janez Ažman iz Kranja 52%. Na večer bila je utakmica u štafetnom trčanju. Najbolji rezultat postigao je odio iz Kranja, a onda redom: Škofja Loka, Bled, Stražišče, Kranj II, Tržič i Bohinj. U nedelju u jutro započele su utakmice nižeg odeljenja. I ovde su uspesi bili slabi. Prvo mesto dobio je odio iz Kranja 63%; 2. Škofja Loka 59%; 3. Bled 40%. Od pojedinaca: 1. Albin Završnik (Kranj) 88-88%; 2. Joško Pecher (Škofja Loka) 85-50%; 3. dr. Milan Gregorič (Gorenja vas) 76-66%. Posle toga krenula je povorka od 148 članova i 57 članica mestom, koje je sve bilo okićeno zastavama. Pred opštinskom zgradom pozdravio je Sokolstvo načelnik grada br. Ciril Pirc i delegat JSS br. Mešek. Po podne započela je javna

vežba. Proste vežbe članova izvedene su lepo i skladno, a jednako i vežbe naraštaja, kao i one na spravama. Naročito se svidela vežba dece, pa vežba naraštajka iz Škofje Loke sa rešetami. U celom TO župe sa nastupom nije bio odviše zadovoljan. Treba čvrstog sistematskog rada, koji baš GSŽ nije težak, jer ona imade najviše lepih letnih vežbališta.

Još je u župi bila lepa proslava 20-godišnjice u Žireh. Tom je zgodom društvo otvorilo i letno vežbalište. Pre javne vežbe održano je više lepih govora, a najlepši je bio onaj brata Julče Novaka, osnivača ovog društva, a sada staroste mariborske župe. Na javnoj vežbi nastupilo je vežbača (ubroj v naraštaj i decu) 150. Naročito se ugodno dojmio nastup starije braće. Inače čitava proslava je vrlo lepo uspela i Žiri ostaju najača sokolska straža na sadanjoj provizornoj državnoj granici.

Dakako da se ovaj izveštaj ne može zaključiti, a da se još ne spomene i petgodišnjica sokolskog društva u Stražšću. Ovo društvo od svog početka pokazuje životnu snagu, pa je zato i svoju proslavu obavilo dostojno. Sama proslava potrajala je dva dana i to prvog dana priredbom akademije, a drugog javnom vežbom. Dok je akademija razvila više tako zvani prosvetno-umetnički program, dotle je javna vežba prikazala pravi sokolski telovežbeni rad. Svi su nastupi bili odlični, ali kruna svega beše nastup ljubljanskih Sokola. Njihova uzorna vežba na ručama i preči zapanjila je gledaoce. Uspehu same proslave doprinela su i bratska društva iz Kranja i Tržiča.

Matija Sušnik.

IZ ŽUPE DUŠANA SILNOG — BEOGRAD

20-godišnjica staropazovačkog sokolskog društva. Dana 19. juna o. g. proslavljena je u Staroj Pazovi na svečan način dvadeset godišnjica osnivanja sokolskog društva. Već rano u jutro osećalo se prazničko raspoloženje u mestu. Sokoli iz mesta kao i iz Novih Karlovaca, stali su se oko šest sati u jutru u sokolani i sa zastavama pošli na stanici, gde su dočekali braću i sestre iz Beograda, Zemuna, Sr. Mitrovice, Sr. Karlovaca i Petrovca. Sa stanice je povorka krenula kroz selo i stigla do opštine u čijem se je dvorištu održala proba, posle probe formirala se je nova povorka koja je obišla glavnije ulice mesta i privukla na sebe pažnju celoga sela. Kada je povorka ponovo došla do opštine brat starešina Živojin Mihajlović u lepom i temperamentnom govoru pozdravio je prisutne. Za njim je govorio delegat župe br. dr. Voja Kujundžić o Sokolstvu i njegovim idejama. Iza njega govorio je brat Pera Lazarević, koji je istakao važnost sokolskih društva za stvaranje naše velike i ujedinjene otadžbine. Za njim je pozdravio goste i građanstvo na slovačkom jeziku predsednik opštine Martin Uhrík koji je mnogo doprineo da se ovo sokolsko slavlje uveliča. Iza njega održao je lep govor u nacionalnom duhu brat Miloje Aranicki. Iza toga završen je taj deo svečanosti. Posle podne održana je javna vežba. Sve tačke izvedene su dobro i na opće zadovoljstvo. Mora se istaći da je svuda vladao primeran red, a organizacija funkcionirala je do savršenstva. U večer održana je u sokolani veselica sa igrankom. Moralni i materijalni uspeh je odličan i do sada u Staroj Pazovi nezapamćen. Dr. V.